CENTAR
TOLERANCIJE
ZAGREB

http://www.centartolerancije.hr

info@centartolerancije.hr

PROGRAM EDUKACIJSKOG SEMINARA
ANTISEMITIZAM, HOLOKAUST I STRADANJA - PROŠLOST U SADAŠNJOSTI

„ETIČNOST I KULTURNI PLURALIZAM U HRVATSKOM OBRAZOVNOM SUSTAVU I HRVATSKOM MEDIJSKOM PROSTORU U PRIKAZIVANJU HOLOKAUSTA I STRADANJA“

22. studeni 2021. godine // On line/ Zoom, Web Centra, FB Centra

https://us06web.zoom.us/j/84496827147

9:30 – 13:00 sati	**Izlaganja, prezentacije, rasprava**	
9:35 - 10:30	**„Etika i kulturni pluralizam u odgojno obrazovnom procesu i nastavi o holokaustu i stradanjima“**	Dr. sc. **VEDRANA SPAJIĆ VRKAŠ** redovna profesorica na Odsjeku za pedagogiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu
10:40 – 11:40	**„Korijeni holokausta i etika: Vjerski zahtjev bratstva i religijska praksa istrebljenja“**	Dr. sc. **INOSLAV BEŠKER,** profesor Filozofskog fakulteta u Splitu i Sveučilišta u Dubrovniku, dugogodišnji komentator „Jutarnjeg lista“
Specijalizirana radionica		
11:50 – 13:00	**„Cigansko pitanje mora biti riješeno“ ili kako je stradanje Roma u NDH prikazano u hrvatskim medijima uoči, za vrijeme i nakon Drugog svjetskog rata“**	Dr. sc. **DANIJEL VOJAK,** znanstveni suradnik u Institutu za društvena istraživanja „Dr. Ivo Pilar“ u Zagrebu
13.00 – 14:00 PAUZA		
14:00 – 18:00 sati	**Izlaganja, prezentacije, rasprava, specijalizirana radionica**	
14:00 – 15:00	**„Holokaust i stradanja: Obrazovni sustav i mediji – između profesionalnog i etičkog, između istine, krivotvorine i govora mržnje“**	Dr. sc. **GORDANA VILOVIĆ,** profesorica novinarstva na Fakultetu političkih znanosti u Zagrebu

15:15 – 16:15	**„Etika i kulturni pluralizam u sadašnjim okolnostima okoštalih identiteta: suprotstavljena iskustva holokausta i stradanja i međuvjerskog dijaloga i pomirenja"**	Dr.sc. **MIROSLAV VOLF,** profesor teologije na Sveučilištu Yale i ravnatelj Centra za vjeru i kulturu
Specijalizirana radionica		
16:30 – 18:00	**„Iskustva nastave u austrijskim školama i fakultetima na temu otpora Roma u holokaustu"**	Dr.sc. **GERHARD BAUMGARTNER,** znanstveni ravnatelj Dokumentacijskog arhiva austrijskog otpora (DÖW) u Beču, Austrija.

„Etika i kulturni pluralizam u odgojno obrazovnom procesu i nastavi o holokaustu i stradanjima"

Predavanje s prezentacijom obuhvatit će dijapazon etičkih problema s kojima se susreću profesori u hrvatskom sustavu odgoja i obrazovanja s naglaskom na posebne etičke vrijednosti o kojima je potrebno voditi računa u provedbi kurikuluma s obzirom na kontekst tema holokausta i stradanja. Posebna pozornost obratit će se pitanjima kulturnog pluralizma kao odgovora na isključivost i društvenu netoleranciju koja se reflektira na mnogim društvenim područjima, pa tako i u području odgoja i obrazovanja. Ovo predavanje namjerava povezati etička načela i norme, oblike, manifestacije, iskustva i praksu kulturnog pluralizma sa konceptima poštivanja ljudskih prava i razvoja suvremenog i odgovornog građanstva, s naglaskom na dostojanstvo i ravnopravnost svih ljudi. Razvoj interkulturalizma i sustava obrazovanja, kritičke teorije obrazovanja, obrazovanje za ljudska prava i građanstvo temelj su suvremenog hrvatskog, europskog i međunarodnog obrazovanja i kao takvi izravna negacija sustava diskriminacije, genocida, negiranja ljudskih prava na kojima se zasnivao antisemitizam izražen kroz holokaust i stradanja mnogih europskih naroda.

***Vedrana Spajić Vrkaš**, diplomirana pedagoginja, profesorica engleskog jezika i povjesničarka umjetnosti. Redovita je profesorica na Odsjeku za pedagogju i Studiju antropologije Filozofskog fakultets Sveučilišta u Zagrebu. Stalni je predavač na kolegijima „Antropologija odgoja i obrazovanja", „Interkulturalizam i obrazovanje" i „Obrazovanje za ljudska prava i građanstvo". Bila je predavač na University of California at Berkeley i Central European University u Budimpešti. Bavi se pitanjima promicanja ljudskih prava, građanstva i kulturnog pluralizma u odnosu s odgojem i obrazovanjem. Vodila je UNESCO-v projekt „Obrazovanje za mir i ljudska prava" za hrvatske osnovne škole te projekt Vijeća Europe „Obrazovenje za demokratsko građanstvo".

„Korijeni holokausta i etika: Vjerski zahtjev bratstva i religijska praksa istrebljenja“

Premda je još u Petoknjižju postavljen zahtjev da se Boga voli kroz njegovu živu ikonu, dakle kroz čovjeka i ženu koje je stvorio na svoju sliku i priliku, također se već od istog Pentateuha otimanje tuđih gradova i teritorija maskira kao religijsko „čišćenje“ od inovjeraca, kao test snage vlastitog Boga u sukobu s ostalima. Premda je Isus istim Mojsijevskim geslom doskočio farizejima, već od sv. Pavla apostola se rascjep između kršćana i „starije braće“ prikazuje kroz tezu o Židovima kao bogoubojicama. Ta mantra, opozvana tek na Drugom vatikanskom koncilu, ali ne i posve dokinuta, dala je vjetar u krmu holokausta kao „definitivnog rješenja židovskog pitanja“. Etički je imperativ da memorija toga paradigmatskog genocida mora biti održavana, osobito u potomaka onih naroda čiji su fašisti odnosno antijudaisti spontano pohrlili uništavati Židove. Ta memorija ne smije početi tek od Kristalne noći, jer ona je bila početak klimaksa prethodno dugotrajne tragične radnje. Kameni spoticanja su, kao i poimenično nabrajanje smaknutih žrtava za Jom ha-Šoa, memotehnika da se žrtve ne zaborave, ne samo kao užasan statistički zbir, nego i kao pojedinci, ljudska bića, individue, jer u svakoj od njih masakriran je, nerijetko baš pod izlikom religije, zajednički abramitski Bog.

*** Inoslav Bešker,** diplomirani sociolog i diplomirani novinar, doktorirao je na kroatistici, profesor je na Filozofskom fakultetu u Splitu i Sveučilištu u Dubrovniku te dugogodišnji novinar i komentator "Jutarnjeg lista". Autor je nekoliko knjiga s područja etike, jezika i antropologije.

„Cigansko pitanje mora biti riješeno” ili kako je stradanje Roma u NDH prikazano u hrvatskim medijima uoči, za vrijeme i nakon Drugog svjetskog rata”

Iako romsko stanovništvo na području Hrvatske živi više od šest stoljeća, njihov suživot sa hrvatskim stanovništvom obilježen je čestim i nasilnim sukobima, unutar kojih se odvijala politika represivne romske asimilacije od strane državnih i lokalnih vlasti. Vrhunac represije dogodio se za vrijeme Drugoga svjetskog rata i NDH, kada ustaše prema Romima provode genocidnu politiku. Sudionicima radionice bit će pripremljeni materijali iz različitih periodičnih publikacija uoči, za vrijeme i nakon Drugog svjetskog rata, koje će polaznici analizirati. Nakon analize slijedi rasprava.

*** Danijel Vojak,** viši znanstveni suradnik u Institutu društvenih znanosti „Ivo Pilar”. Diplomirao, magistrirao i doktorirao povijesne znanosti na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Radio na istraživačkom projektu „Manjinske skupine i njihova uklopljenost u postojeći sustav. Radio je i u Odjelu za medije HHO. Fokus njegova istraživanja je povijest Roma u Hrvatskoj, napose njihovo stradanje za vrijeme Drugog svjetskog rata. Objavio je pet knjiga i šezdesetak znanstvenih radova u međunarodnim i domaćim znanstvenim publikacijama. Vodio je i surađivao na više međunarodnih znanstvenih projekata.

„Holokaust i stradanja – obrazovni sustav i mediji između profesionalnog i etičkog obrazovanja, novinarstva i krivotvorenja i govora mržnje"

Predavanje će naglasiti pitanja etičke naravi koja će potaknuti raspravu o problemima s kojima se profesori povijesti, etike, vjeronauka, građanskog odgoja, novinari i urednici najčešće susreću kada su u pitanju stari i suvremeni antisemitizam, holokaust i stradanja: krivotvorenje podataka i izvora, govor mržnje, prijevara autorstva, prikrivanje informacija i povijesni falsifikati, sukob interesa, napad na privatnost, povreda autorskih prava i fake news.
Posebno će se naglasiti elementi kodeksa novinarske etike i smjernice obrazovne i novinarske etike: istinitost i točnost, poštenje i nepristranost, poštovanje osobnosti i privatnosti, neovisnost o pojedinim interesima i društvenim i političkim interesnim skupinama, odgovornost prema društvenoj zajednici i društvenim dobrima, poštivanju zakona, morala i normi dobrog ukusa i pristojnosti.

* **Gordana Vilović,** diplomirana politologinja, profesorica novinarstva na Fakultetu političkih znanosti, nositeljica kolegija Novinarska etika, Istraživačko novinarstvo, Mediji i različitosti, Novinarska profesija: propisi i praksa. Začetnica javnog govora o etičnosti u hrvatskim medijima, kritike govora mržnje u hrvatskom novinarstvu. Autorica poznate knjige „Etika novinarstva" (zajedno sa Sherri Ricchiardi i Stjepanom Malovićem), koja je doživjela više izdanja.

„Etika i kulturni pluralizam u sadašnjim okolnostima okoštalih identiteta: suprotstavljena iskustva holokausta i stradanja i međuvjerskog dijaloga i pomirenja"

U izlaganju kroz power point prezentaciju, u kojem su holokaust i stradanja žrtava zločina rasne ideologije, politike i rasnih zakona referentni okvir, razgovarat će se o etičnosti, etičkim načelima, njihovim postulatima, standardima i vrijednostima. S jedne strane kroz njihovo propitivanje, razvijanje i unaprjeđivanje, s druge strane, svjesni mogućnosti zanemarivanja, negiranja i potiranja etičkih principa i ljudskog dostojanstva u vremenima teških povijesnih kataklizmi i gubljenja etičkih zasada i moralnog kompasa. Koje su etičke vrijednosti i vrijednosti kulturnog pluralizma na kojima temeljimo ili želimo temeljiti vrijednosti naših života u suvremenom svijetu iz vizure suvremene teologije? S kojim se sve izazovima susrećemo i što ne smijemo izgubiti iz vida kako se povijest stradanja i uništavanja ne bi ponavljala, već se gradila praksa međusobnog povjerenja i rješavanja konflikata međuvjerskim dijalogom. Ovo predavanje želi pokazati kako religija i suvremeni teološki pristupi mogu biti graditelj mostova među ljudima, a kulturni pluralizam osnovica suvremenih obrazovnih sustava i suvremenih medijskih i javnih prostora. Kako se u svim društvenim područjima, tako i u sferi obrazovanja i komunikacije putem javnih medija može manifestirati kulturni pluralizam i je li nam on dovoljan i dobar put u sadašnjim okolnostima okoštalih identiteta?

* **Miroslav Volf** je istaknuti hrvatski teolog, profesor teologije na Sveučilištu Yale i ravnatelj Yale Centra za vjeru i kulturu. Poznat je po radovima na području sistemske i političke teologije i etike, te kao zagovornik međuvjerskog dijaloga, rješavanja konflikata i pomirenja. Studirao je na Evanđeoskom teološkom fakultetu u Osijeku, na Fullerovom teološkom seminaru u Pasadeni, a doktorirao na Sveučilištu u Tübingenu u Njemačkoj. Autor je većeg broja knjiga i rasprava od kojih su u Hrvatskoj prevedene „Zrcalo sjećanja", „Pod istim krovom" i „Isključenje i zagrljaj", koja upravo izlazi u novom izdanju. „Christianity Today" je „Exclusion and Embrace" („Isključenje i zagrljaj") uvrstio među 100 najutjecajnijih vjerskih knjiga 20. stoljeća.

„Iskustva nastave u austrijskim školama i fakultetima na temu otpora Roma holokaustu"

Gerhard Baumgartner, niz godina bavi se istraživanjem otpora Roma nacističkom režimu, a bio je i voditelj istraživanja austrijskih Roma i Sinta ubijenih u vrijeme nacionalsocijalizma. Ta iskustva, kao i njegova vlastita iskustva u obrazovnom sustavu i edukaciji Roma bit će tema radionice.

* **Gerhard Baumgartner,** studirao je engleski jezik, povijest i uralistiku na Sveučilištu u Beču. Bio je urednik u ORF Burgenland, predavač na Sveučilištu u Beču i direktor Instituta za komparativno obrazovanje i sveučilišna istraživanja. Profesor je na Sveučilištu primijenjenih znanosti u Grazu, profesor na Sveučilištu Dunav Krems, viši znanstveni novak na bečkom Wiesenthal institutu za studije holokausta. Sada je znanstveni ravnatelj Dokumentacijskog arhiva austrijskog otpora (DÖW) u Beču.

Program se realizira u suradnji s Agencijom za odgoj i obrazovanje:

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

Program je sufinanciran sredstvima:

Veleposlanstva Savezne Republike Njemačke

Veleposlanstvo
Savezne Republike Njemačke
u Zagrebu

i

Grada Zagreba